

Kroky 1 - 3 je nutno provést vždy. V případě, že není podezření na únik (nepřímou metodou měření) ani není únik zjištěn (přímou metodou měření), ukončí se postup aktualizací evidence zařízení (provozní knihy) (krok 6).

V případě zjištění netěsnosti je takovou netěsnost třeba neprodleně opravit a nejpozději do jednoho měsíce od data opravy opět provést úplnou kontrolu.

1 Kontrola evidence zařízení (provozní knihy)

Před provedením kontroly těsnosti musí certifikovaná osoba přezkontrolovat evidenci zařízení. Z těchto záznamů by mělo vyplývat množství náplně s obsahem F-plynu.

Pozornost je nutno věnovat zejména informacím, týkajícím se jakéhokoliv opakovaného problému a problematické oblasti!

2 Výběr metody měření

Certifikovaný personál rozhodne o nevhodnější metodě měření (nepřímé nebo přímé).

Nepřímá metoda měření by se měla použít výhradně tehdy, lze-li očekávat, že analyzované parametry poskytnou spolehlivé údaje o náplni chladiva a pravděpodobnosti úniku.

K určení přesného místa úniku je nezbytné použít **přímou metodu měření**; tyto metody lze používat vždy. Při výběru nevhodnější přímé metody je však nicméně třeba zohlednit konkrétní vlastnosti zařízení, např. větrání prostor.

3 Kontrola těsnosti pomocí nepřímé a přímé metody

Systematicky je třeba kontrolovat následující části zařízení: spoje, ventily včetně vřeten, těsnění včetně těsnění vyměnitelných dehydrátorů a filtrů, části systému vystavené vibraci a napojení na bezpečnostní nebo ovládací zařízení.

Foto: Evropské partnerství pro energii a životní prostředí (EPEE)

Nepřímé metody měření

- Zraková a fyzická kontrola částí zařízení, bezpečnostních a ovládacích zařízení
- Analýza jednoho nebo více parametrů: **tlak, teplota, proud kompresoru, úroveň kapaliny, objem doplňování**

Situace, za nichž lze předpokládat možnost úniku jsou vyjmenovány v nařízení (ES) č. 1516/2007, čl. 7 (3).

V případě jakéhokoli podezření na možnost úniku musí následovat aplikace přímé metody měření a musí být provedeno další ohledání a identifikace místa úniku.

Přímé metody měření

- Kontrola pomocí detektoru plynu (musí být přizpůsoben danému chladivu s citlivostí nejméně 5 g/rok*)
- Kontrola pomocí speciálního roztoku tvořícího bublinu nebo mýdlové vody
- Kontrola prostřednictvím zavedení kapaliny pro UV detekci nebo vhodného barviva (pouze v případě schválení výrobcem zařízení) Tato činnost představuje zásah do chladicího okruhu, proto ji lze provádět pouze prostřednictvím osoby, která je držitelem certifikátu kategorie I.

*Přenosné detektory plynu je nutno každých 12 měsíců podrobit revizi.

Jestliže výše uvedené části zařízení nevykazují známky úniku, avšak existuje podezření, že k úniku dochází, je nutno zkontrolovat i ostatní části zařízení.

Před tlakovou zkouškou pomocí plynu vhodného pro tlakovou zkoušku těsnosti (např. dusíku bez obsahu kyslíku) je třeba provést znovuzískání fluorovaných skleníkových plynů z celého systému, a to pomocí osoby, certifikované pro daný typ zařízení.

4 Oprava netěsnosti

Zjištěné netěsnosti je nutno neprodleně opravit. V případě potřeby musí být před opravou provedeno vyčerpání nebo znovuzískání a po opravě musí být provedena zkouška těsnosti pomocí dusíku bez obsahu kyslíku (OFN) nebo pomocí jiného suchého plynu vhodného k tlakovým zkouškám, vyprázdnění, znovunaplňení a zkouška těsnosti.

5 Následná kontrola

Po provedení oprav netěsnosti je nutné provést následnou kontrolu nejpozději do jednoho měsíce. Zvláštní pozornost je třeba věnovat místům, kde byly zjištěny a opraveny netěsnosti, jakož i místům v bezprostředním okolí, jestliže byly během opravy vystaveny tlaku. Při následné kontrole je nutno dodržet požadavky, týkající se standardní kontroly těsnosti.

6 Aktualizace evidence zařízení

Záznamy o zařízení je nutné aktualizovat po každé kontrole těsnosti.

Další informace

<http://ec.europa.eu/environment/climat/fluor>

© Evropská společenství, 2009

Kopírování je povoleno pouze se souhlasem autora.

Informace

pro

technický personál a podniky pracující s zařízeními obsahujícím fluorované skleníkové plyny

Stacionární chladicí a klimatizační zařízení a tepelná čerpadla

Nařízení (ES) č. 842/2006 o některých fluorovaných skleníkových plynech a prováděcí předpisy

Stacionární chladicí a klimatizační zařízení a tepelná čerpadla obsahující fluorované skleníkové plyny

Úvod

V rámci Kjótského protokolu se Evropská unie zavázala snížit v období 2008 až 2012 emise skleníkových plynů o 8 % ve srovnání se stavem v roce 1990. Kjótský protokol se mimo jiné týká těchto tří skupin fluorovaných skleníkových plynů (F-plyny): zcela fluorované uhlovodíky (HFC), částečně fluorované uhlovodíky (PFC) a fluorid sírový (SF₆). Většina z těchto F-plynů má vysoký potenciál globálního oteplování (GWP).

Používají se v různých aplikacích, mj. jako chladiva ve stacionárních chladicích a klimatizačních zařízeních a v tepelných čerpadlech.

Nařízení Evropského parlamentu a Komise (ES) č. 842/2006 o některých fluorovaných skleníkových plynech (nařízení o F-plynech) vstoupilo v platnost v roce 2006. Cílem tohoto nařízení je snížit emise těchto plynů a přispět tak k dosažení plánovaného snížení emisí podle Kjótského protokolu ze strany Evropské unie a jejích členských států.

Nařízení, doplněné 10 nařízeními Komise (prováděcími předpisy) stanoví zvláštní požadavky na jednotlivé etapy celého životního cyklu fluorovaných plynů, od výroby až po konečné vyřazení z provozu. To následně přináší vliv na různé subjekty.

Komu je tento leták určen?

Tento leták je určen **technickému personálu** a podnikům, pracujícím se **stacionárními chladicími a klimatizačními zařízeními a tepelnými čerpadly**, na které se vztahuje nařízení o F-plynech. Cílem tohoto dokumentu je zajistit informovanost a orientaci co se týče příslušných ustanovení nařízení (ES) č. 842/2006 a jeho prováděcích předpisů. Nejedná se o právně závazný dokument. Informace pro provozovatele výše uvedených zařízení jsou k dispozici ve zvláštní brožuře.

O které činnosti se jedná?

Níže uvedené činnosti týkající se stacionárních chladicích a klimatizačních zařízení a tepelných čerpadel mohou podle nařízení Komise (ES) č. 303/2008 provádět výhradně osoby a podniky, které jsou držitelem příslušného certifikátu, nejsou-li tyto činnosti prováděny přímo u výrobce v průběhu výroby nebo opravy.

Činnost	Certifikované osoby (*)	Certifikované podniky
Instalace	✓	✓
Údržba nebo servis	✓	✓
Kontrola těsnosti aplikací obsahujících ≥3 kg F-plynů (v případě hermeticky uzavřeného systému, jestliže je tak označen, ≥ 6kg)	✓	
Znovuzískávání F-plynů	✓	

(*) Za výjimečných podmínek, které jsou vymezeny v čl. 4(3) nařízení Komise (ES) č. 303/2008, se požadavky certifikace nevztahují na vybrané osoby.

Instalací se rozumí spojení dvou nebo více zařízení nebo okruhů obsahujících nebo konstruovaných tak, aby obsahovaly chladivo fluorovaného skleníkového plynu, za účelem montáže systému na místě, kde bude v provozu, včetně postupu, kterým jsou chladicí sběrače systému spojeny dohromady k uzavření chladicího okruhu, aniž by bylo zapotřebí systém po montáži naplnit.

Údržbou nebo servisem se rozumí všechny činnosti kromě znovuzískávání a kontrol těsnosti, které představují zásah do okruhů obsahujících fluorované skleníkové plyny nebo konstruovaných tak, aby je obsahovaly. Patří sem zejména:

- doplňování systému fluorovaným skleníkovým plynem
- demontáž jednoho nebo více součástí okruhu nebo zařízení
- opětovná montáž jednoho nebo více součástí okruhu nebo zařízení
- oprava netěsností

Kontrolou těsnosti se rozumí kontrola zařízení a zjišťování, zda neobsahuje místa úniku chladiva s obsahem fluorovaného skleníkového plynu.

Znovuzískáváním se rozumí sběr a skladování chladiva s obsahem fluorovaného skleníkového plynu ze stacionárních chladicích a klimatizačních zařízení a tepelných čerpadel.

Pozor: Zatímco odpovědnost zajistit provádění výše uvedených činností certifikovanou osobou nese provozovatel, odpovědnost za správné provedení této činnosti nese certifikovaná osoba, případně certifikovaný podnik.

Jak získat certifikát

Osoby

Nařízení Komise (ES) č. 303/2008 vymezuje čtyři možné kategorie certifikátů pro osoby.

Náplň s obsahem F-plynu v zařízení	<3 kg (hermeticky uzavřená < 6 kg)			≥3 kg (hermeticky uzavřená: ≥6 kg)				
	R	I	M	L1	L2	R	I	M
Certifikát	Povolené činnosti							
<i>Kategorie I</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Kategorie II</i>	✓	✓	✓		✓			
<i>Kategorie III</i>	✓							
<i>Kategorie IV</i>					✓			

L1 = kontrola těsnosti včetně přístupu do chladicího okruhu
 L2 = kontrola těsnosti bez přístupu do chladicího okruhu
 R = znovuzískávání I = instalace M = údržba nebo servis

K získání certifikátu musí příslušná osoba úspěšně absolvovat teoretickou a praktickou zkoušku, kterou organizuje určený hodnotící orgán. Minimální požadavky na schopnosti a teoretické vědomosti, zahrnuté ve zkoušce pro jednotlivé kategorie stanovuje nařízení Komise (ES) č. 303/2008. Certifikát vydává certifikační orgán, určený členským státem.

Podniky

Podnik musí k získání certifikátu pro provádění instalace, údržby a servisu splňovat vybrané požadavky. Minimální podmínky pro podniky stanovuje nařízení Komise (ES) č. 303/2008 takto:

- podnik na činnosti vyžadující certifikaci zaměstnává certifikované osoby v počtu, který je dostatečný pro zvládnutí očekávaného objemu činnosti
- podnik doloží, že osoby vykonávající certifikované činnosti mají k dispozici nezbytné nástroje a postupy.

Certifikát vydává certifikační orgán, určený členským státem.

Vzájemné uznávání

Certifikát vystavený jedním členským státem platí ve všech členských státech; členský stát však může vyžadovat jeho překlad.

Dočasné certifikáty

V některých členských státech může být používán systém dočasných certifikátů, nejdéle však do 4.7. 2011. V případě potřeby dalších informací se mohou osoby a podniky obrátit na příslušné orgány svého členského státu. Uznávání certifikátů v rámci celé EU se na dočasné certifikáty nevztahuje.

Jak kontrolovat těsnost

Stacionární chladicí a klimatizační zařízení a tepelná čerpadla obsahující 3 kg chladiva s F-plynem a více (6 kg a více v případě hermeticky uzavřeného systému), je nutno pravidelně kontrolovat z hlediska úniku chladiva prostřednictvím certifikovaného personálu.

Množství náplně s obsahem F-plynu	≥3 kg; (hermeticky uzavřený systém: ≥6 kg) a <30 kg)	≥30kg a <300kg	≥300kg
Minimální četnost kontroly úniků			
Není-li k dispozici odpovídající řádně fungující systém detekce úniků	každých 12 měsíců	každých 6 měsíců	každých 3 měsíců (*)
Je-li k dispozici odpovídající řádně fungující systém detekce úniků	každých 12 měsíců	každých 12 měsíců	každých 6 měsíců

(*) Systém detekce úniků, který při detekci varuje provozovatele je povinný pro aplikace obsahující více než 300 kg náplně s obsahem F-plynu.